

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ 2935:2018

БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Терміни та визначення понять

Видання офіційне

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
2019

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Дорожній транспорт» (ТК 80), Державне підприємство «Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут» (ДП «ДЕРЖАВТОТРАНСНДІПРОЕКТ»)
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») від 23 серпня 2018 р. № 298 з 2019–06–01
- 3 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленними в національній стандартизації України
- 4 НА ЗАМІНУ ДСТУ 2935–94

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю або частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження та розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи**

ДП «УкрНДНЦ», 2019

ЗМІСТ

	с.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Загальні пояснення	1
4 Терміни та визначення понять	2
4.1 Загальні поняття	2
4.2 Учасники дорожнього руху	5
4.3 Рух транспортних засобів	6
4.4 Складники дороги	7
4.5 Управління безпекою дорожнього руху	11
Додаток А (довідковий) Абетковий покажчик українських термінів	13
Додаток Б (довідковий) Абетковий покажчик англійських термінів	15
Додаток В (довідковий) Абетковий покажчик російських термінів	17
Додаток Г (довідковий) Бібліографія	19

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Терміни та визначення понять

ROAD SAFETY

Terms and definitions

Чинний від 2019-06-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт установлює українські терміни та визначення понять у сфері безпеки дорожнього руху.

1.2 Терміни, що встановлює цей стандарт, рекомендовано вживати в усіх видах нормативних документів, які стосуються безпеки дорожнього руху, а також у документації, у працях зі стандартизації, у науковій, навчально-методичній і технічній літературі.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ Б А.1.1-100:2013 Автомобільні дороги. Терміни та визначення понять

ДСТУ 3966:2009 Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять

ДСТУ 4100:2014 Безпека дорожнього руху. Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування

ДСТУ ISO 39001:2015 Система управління безпекою дорожнього руху (БДР). Вимоги та настанова щодо застосування (ISO 39001:2012, IDT).

Примітка. Чинність стандартів, на які є посилання в цьому стандарті, перевіряють згідно з офіційними виданнями національного органу стандартизації — каталогом національних нормативних документів і щомісячними інформаційними покажчиками національних стандартів.

Якщо стандарт, на який є посилання, замінено новим або до нього внесено зміни, треба застосовувати новий стандарт, охоплюючи всі внесені зміни до нього.

3 ЗАГАЛЬНІ ПОЯСНЕННЯ

3.1 Для кожного поняття подано одного устандартизованого терміна, в окремих випадках — два або три устандартизовані терміни-синоніми. Терміни-синоніми наведено через крапку з комою. Наявність квадратних дужок у термінологічній статті означає, що до неї вміщено терміни-синоніми, які мають спільні терміноелементи.

Частину терміна у круглих дужках, подану прямим грубим шрифтом, можна не вживати в нормативних документах.

3.2 Терміни й визначення понять (терміностатті) оформлено згідно з ДСТУ 3966.

3.3 Устандартизовані терміни набрано прямим грубим шрифтом.

3.4 Терміни, що встановлює цей стандарт і вжиті у визначеннях інших термінів цього стандарту, виділено в текстах визначень підкресленням і поряд із ними правобіч у круглих дужках зазначено їхні номери, що відповідають класифікаційним номерам термінологічних статей цього стандарту.

3.5 Подані в цьому стандарті визначення термінів в інших документах, за потреби, можна заступати, уводячи до них похідні ознаки, розкриваючи зміст поняття, зазначаючи об'єкти, які належать обсягові позначуваного поняття. Зміни не мають порушувати змісту й обсягу термінів, визначених у стандарті.

3.6 Як довідкові у стандарті подано англійські (en) та російські (ru) терміни-відповідники устандартизованих термінів, узяті з міжнародних, міждержавних, національних стандартів, із фахових словників.

3.7 У стандарті наведено абетковий покажчик українських термінів (додаток А), абетковий покажчик англійських термінів (додаток Б) та абетковий покажчик російських термінів (додаток В).

3.8 Бібліографію (перелік термінологічних джерел) подано в додатку Г.

4 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

4.1 Загальні поняття

4.1.1 активна безпечність

Сукупність конструктивних властивостей транспортного засобу (4.3.10) й дороги, що дає змогу активними діями учасників дорожнього руху (4.2.8) запобігти дорожньо-транспортній пригоді (4.5.6) чи зменшити тяжкість її можливих наслідків

en	active safety
ru	активная безопасность

4.1.2 безпека дорожнього руху

Стан процесу (системи) дорожнього руху (4.1.7), що визначає ступінь (рівень) захищеності учасників дорожнього руху (4.2.8) від дорожньо-транспортних пригод (4.5.6) та їхніх наслідків

en	road traffic safety
ru	безопасность дорожного движения

4.1.3 видимість у напрямку руху

Максимальна відстань, на якій з місця водія (4.2.2) можна чітко розпізнати межі складників автомобільної дороги (4.4.2) і розміщення учасників дорожнього руху (4.2.8), що дає змогу водієві зорієнтуватися, кермуючи транспортним засобом (4.3.10), зокрема, щоб вибрати безпечну швидкість і безпечно маневрувати (ДСТУ Б А.1.1-100)

en	visibility in traffic direction
ru	видимость в направлении движения

4.1.4 видимість перешкоди

Максимальна відстань, на якій з місця водія (4.2.2) чітко можна розпізнати об'єкт (суб'єкт), що створює перешкоду для руху (4.1.16) (небезпеку)

en	visibility of an obstacle
ru	видимость препятствия

4.1.5 дати дорогу

Вимога до учасника(-ів) дорожнього руху (4.2.8) не продовжувати або не відновлювати рух, не здійснювати будь-яких маневрів (за винятком вимоги звільнити займану смугу руху (4.4.20)), якщо це може примусити інших(-ого) учасни-

en	give way
ru	уступить дорогу

ків(-а) дорожнього руху (4.2.8), які мають перевагу в русі (4.1.15), змінити напрямок руху або швидкість

(Правила дорожнього руху (далі — ПДР)) [1]

4.1.6 дорожня обстановка

Сукупність чинників, що характеризують дорожні умови (4.1.9), наявність перешкод (4.1.16) на певній ділянці автомобільної дороги (4.4.2), інтенсивність, рівень організування дорожнього руху (4.5.9), які має враховувати водій (4.2.2), вибираючи швидкість, смугу руху (4.4.20) та прийоми керування транспортним засобом (4.3.10)

(ДСТУ Б А.1.1-100)

en traffic situation
ru дорожная обстановка

4.1.7 дорожній рух

Моторизоване й немоторизоване користування дорогою (4.4.2)

(ДСТУ ISO 39001)

en road traffic
ru дорожное движение

4.1.8 дорожня ситуація

Дорожня обстановка (4.1.6) певної миті й у відповідному місці

en driving situation
ru дорожная ситуация

4.1.9 дорожні умови

Сукупність чинників, що характеризують (з урахуванням пори року, періоду доби, атмосферних явищ, освітленості дороги (4.4.2)) видимість у напрямку руху (4.1.3), стан поверхні проїзної частини (чистота, рівність, шорсткість, зчеплення, розмітка), а також її ширину, величину похилів на узвозах і підйомах, наявність віражів і заокруглин, хідників (4.4.22), узбіч (4.4.23), засобів організування дорожнього руху (4.5.9) та їхній стан (ПДР)

en road conditions
ru дорожные условия

4.1.10 засліпленість

Фізіологічний стан водія (4.2.2) внаслідок дії світла на його зір, коли водій (4.2.2) об'єктивно не має можливості виявити перешкоди (4.1.16) чи розпізнати межі складників дороги (4.4.2) на мінімальній відстані (ПДР)

en dazzle
ru ослепление

4.1.11 зупинення; зупинятися

Припинити рух транспортного засобу (4.3.10) на час до 5 хв чи більше, якщо це потрібно, щоб посадити (висадити) пасажирів (4.2.5) чи завантажити (розвантажити) транспортний засіб (4.3.10), виконати вимоги ПДР (надати перевагу в русі, виконати вимоги регулювальника (4.5.11), сигналів світлофора тощо). (ПДР)

en stop
ru остановка

Примітка 1. Автомобіль-таксі з увімкненим таксометром в очікуванні пасажир(ів) (4.2.5) вважають таким, що зупиняється (4.1.11).

Примітка 2. Зупинившись, водій (4.2.2) залишається за кермом або недалеко від транспортного засобу (4.3.10)

4.1.12 небезпека для руху

Зміна дорожньої обстановки (4.1.6) (а також поява рухомого об'єкта, який наближається до смуги руху (4.4.20) транспортного засобу (4.3.10) чи перетинає її) або технічного стану транспортного засобу (4.3.10), яка загрожує безпеці дорожнього руху (4.1.2) і змушує водія (4.2.2) негайно зменшити швидкість руху або зупинитися.

Примітка. Окремим випадком небезпеки для руху є рух у межах смуги руху (4.4.20) іншого транспортного засобу (4.3.10) назустріч загальному потокові або появи інших перешкод для руху (4.1.16): нерухомого об'єкта, ожеледиці, вибоїни (ПДР)

en traffic hazard
 ru опасность для движения

4.1.13 оглядовість (дороги)

Об'єктивна можливість бачити дорожню обстановку (4.1.6) з місця водія (4.2.2) (ДСТУ Б А.1.1-100, ПДР)

en visibility
 ru обзорность

4.1.14 пасивна безпечність

Сукупність конструктивних властивостей транспортного засобу (4.3.10) та дорожніх споруд, що забезпечують недопущення чи зменшення тяжкості наслідків дорожньо-транспортної пригоди (4.5.6) без активних дій учасників дорожнього руху (4.2.8)

en passive safety
 ru пассивная безопасность

4.1.15 перевага (в русі)

Право на першочерговий рух стосовно інших учасників дорожнього руху (4.2.8) (ПДР)

en advantage
 ru преимущество

4.1.16 перешкода (для руху)

Нерухомий об'єкт у межах смуги руху (4.4.20) транспортного засобу (4.3.11) чи об'єкт, що рухається попутно в межах цієї смуги (за винятком транспортного засобу (4.3.10), що рухається назустріч загальному потокові транспортних засобів) і змушує водія (4.2.2) маневрувати або зменшувати швидкість аж до зупинення (4.1.11) транспортного засобу (4.3.10) (ПДР)

en barrier for traffic
 ru препятствие для движения

4.1.17 стояння; стояти

Припинення руху (припинити рух) транспортного засобу (4.3.10) на час понад 5 хв з причин, не пов'язаних з потребою виконати

en parking
 ru стоянка

вимоги ПДР, посадити (висадити) пасажирів (4.2.5) чи завантажити (розвантажити) транспортний засіб (4.3.10) (ПДР)

4.1.18 темна пора доби

Частина доби від заходу до сходу сонця (ПДР)

en dark
 ru темное время суток

4.1.19 [тривалість] [період] руху й відпочинку
 Офіційно встановлена тривалість робочого дня та відпочинку водія (4.2.2) автопоїзда й автобуса.

en driving and rest period
 ru время движения и отдыха

4.2 Учасники дорожнього руху

4.2.1 виконавець робіт на дорозі

Особа, яка виконує на дорозі будь-які дорожні роботи або роботи стосовно нерухомого транспортного засобу (4.3.10) (завантажування–розвантажування, ремонтування тощо)

en executor of works on road
 ru исполнитель работ на дороге

4.2.2 водій

Особа, яка кермує транспортним засобом (4.3.10) і має посвідку водія (посвідку тракториста-машиніста, тимчасовий дозвіл чи талон на право кермувати транспортним засобом (4.3.10)) відповідної категорії.
 Примітка. Водій — це також особа, яка навчає кермувати транспортним засобом (4.3.10), перебуваючи в ньому (ПДР)

en driver
 ru водитель

4.2.3 маломобільні учасники дорожнього руху

Пішоходи (4.2.6) з обмеженими фізичними можливостями за станом здоров'я, віком й особи з дитячими візками чи дітьми дошкільного віку

en road users with limited mobility
 ru маломобильные участники дорожного движения

4.2.4 [незахищені] [уразливі] учасники дорожнього руху

Учасники дорожнього руху (4.2.8), яких не захищено спеціальними конструкціями транспортного засобу (4.3.10) (загальне визначення для пішоходів (4.2.6) та велосипедистів)

en vulnerable road users
 ru незащищенные участники дорожного движения

4.2.5 пасажир

Особа, яка користується транспортним засобом (4.3.10) і перебуває в ньому, але не причетна до кермування ним (ПДР)

en passenger
 ru пассажир

4.2.6 пішохід

Особа, яка бере участь у дорожньому русі (4.1.7) поза транспортними засобами (4.3.10) й не виконує на дорозі (4.4.2) будь-якої роботи (ПДР).

Примітка. Пішоходи — це також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигуна (або з електро-двигуном з потужністю менше ніж 1 кВт), ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу чи інвалідну коляску

en pedestrian
 ru пешеход

4.2.7 погонич тварин

Особа, яка користується дорогою (4.4.2), щоб переганяти тварин

en drover
 ru погонщик животных

4.2.8 учасник дорожнього руху

Особа, яка бере участь у процесі руху на дорозі (4.4.2) як пішохід (4.2.6), водій (4.2.2), пасажир (4.2.5), велосипедист, погонич тварин (4.2.7).
 (ПДР)

en road user
 ru участник дорожного движения

4.3 Рух транспортних засобів

4.3.1 безпечна дистанція

Відстань до транспортного засобу (4.3.10), що рухається попереду тією самою смугою руху (4.4.20), яка в разі його раптового гальмування або зупинення (4.1.11) дасть можливість водієві (4.2.2) транспортного засобу (4.3.10), що рухається позаду, запобігти зіткненню без здійснення будь-якого маневрування
 (ПДР)

en safe distance
 ru безопасная дистанция

4.3.2 безпечний інтервал

Відстань між бічними частинами транспортних засобів (4.3.10), що рухаються, або між ними та іншими об'єктами, за якої гарантовано безпеку дорожнього руху (4.1.2)
 (ПДР)

en safe interval
 ru безопасный интервал

4.3.3 випередження; випереджати

Рух транспортного засобу (4.3.10) [рухатися] зі швидкістю, що перевищує швидкість попутного транспортного засобу (4.3.10), який рухається поряд суміжною смугою руху (4.4.20)
 (ПДР)

en advance
 ru опережение

4.3.4 динамічний габарит

Ширина смуги, яку займає транспортний засіб (4.3.10), що рухається

en dynamic dimensions
 ru динамический габарит

4.3.5 шлях гальмування

Відстань, що долає транспортний засіб (4.3.10)

en braking distance
 ru тормозной путь

під час екстреного гальмування від початку здійснення впливу на механізм керування гальмувальною системою (педаль, ручку) до місця його зупинення
(ПДР)

4.3.6 змішаний потік учасників дорожнього руху

Потік учасників дорожнього руху (4.2.8), що складається із механічних, рейкових транспортних засобів (4.3.10), велосипедистів та пішоходів (4.2.6), які користуються однією й тією самою ділянкою проїзної частини

en mixed flow of traffic
ru смешанный поток участников дорожного движения

4.3.7 шлях зупинення

Відстань, пройдена транспортним засобом (4.3.10) від моменту виявлення водієм (4.2.2) небезпеки для руху (4.1.12) до моменту зупинення (4.1.11) транспортного засобу (4.3.10) внаслідок гальмування

en stopping distance
ru остановочный путь

4.3.8 максимально дозволена повна маса

Маса спорядженого транспортного засобу (4.3.10) з вантажем, водієм (4.2.6) і пасажирами (4.2.5), яку встановлює технічна характеристика транспортного засобу (4.3.10) як максимально допустиму

en mass total maximum authorized
ru максимально допустимая полная масса

4.3.9 обганяння; обганяти

Випереджання (випереджати) (4.3.3) одного або кількох транспортних засобів (4.3.10), пов'язане з тимчасовим виїждженням (тимчасово виїжджаючи) на смугу (4.4.20) зустрічного руху
(ПДР)

en overtaking
ru обгон

4.3.10 транспортний засіб

Пристрій, призначений брати участь у дорожньому русі (4.1.7) й перевозити людей та/або вантаж, а також встановлене спеціальне устаткування чи механізми
(ПДР)

en vehicle
ru транспортное средство

4.3.11 потік транспорту

Сукупність транспортних засобів (4.3.10), що рухаються дорогою (4.4.2).

en traffic flow
ru транспортный поток

4.4 Складники дороги

4.4.1 аварійно-небезпечна ділянка автомобільної дороги

Ділянка дороги (4.2.2), параметри чи об-

en accident cluster
ru аварийно-опасный участок автомобильной дороги

лаштованість якої не відповідають вимогам державних будівельних норм та стандартів із безпеки дорожнього руху (4.1.2)

4.4.2 автомобільна дорога; вулиця; дорога
Частина території, зокрема в населеному пункті, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними й підземними пішохідними переходами (4.4.17)) та засобами організування дорожнього руху (4.5.9), призначена для руху транспортних засобів (4.3.10) і пішоходів (4.2.6) та обмежена по ширині зовнішнім краєм хідників (4.4.22) чи краєм смуги відводу.

Примітка. Цей термін передбачає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накочених доріг (колій)
(ПДР)

en motor road
ru автомобильная дорога

4.4.3 велосипедна доріжка

Доріжка з покритвом, яку призначено для руху велосипедистів, улаштовано вздовж автомобільних доріг, вулиць (4.4.2) у межах чи поза межами проїзної частини й позначено відповідним дорожнім знаком
(ПДР)

en cycle path
ru велосипедная дорожка

4.4.4 вело-пішохідна доріжка

Доріжка з покритвом, яку призначено для руху пішоходів (4.2.6) і велосипедистів та влаштовано вздовж автомобільних доріг, вулиць (4.4.2) населених пунктів поза межами проїзної частини й позначено відповідним дорожнім знаком

en shared pedestrian cycle route
ru вело-пешеходная дорожка

4.4.5 водяна плівка

Тонка суцільна плівка води на дорожньому покритті, яка негативно впливає на зчіпні властивості дорожнього покриття

en water film
ru водяная пленка

4.4.6 головна дорога

Дорога (4.4.2) з покритвом стосовно ґрунтової або та, що її позначають знаки ПДР (1.22, 1.23.1—1.23.4 та 2.3).

Примітка. Наявність на другорядній дорозі покриття безпосередньо перед перехрестям (4.4.15) не прірівнює її значенням до перехрещуваної
(ПДР)

en main road
ru главная дорога

4.4.7 дорожня віха

Віха з деревини чи пластику, яку встановлюють, щоб позначити край дороги (4.4.2) на зимовий період.

Примітка. Вона може мати світловідбивальні складники

en landmark
ru дорожная вежа

<p>4.4.8 поперечний динамічний габарит Максимальний поперечний розмір між проєкціями на дорожню поверхню крайніх (випнутих) точок траєкторії переміщення <u>транспортного засобу</u> (4.3.10) під час розвертання</p>	<p>en ru</p>	<p>lateral dynamic dimension поперечный динамичный габарит</p>
<p>4.4.9 ділянка концентрації дорожньо-транспортних пригод Ділянка <u>дороги</u> (4.4.2), <u>аварійність</u> (4.5.1) на якій перевищує встановлену нормативним документом гранично-допустиму межу й потребує покращення <u>дорожніх умов</u> (4.1.9) та/або зорганізованості <u>дорожнього руху</u> (4.1.7)</p>	<p>en ru</p>	<p>accident blackspot участок концентрации дорожно-транспортных происшествий</p>
<p>4.4.10 дорожня розмітка Нанесені лінії, стрілки й символи на проїзній частині <u>дороги</u> (4.4.2), <u>велосипедних доріжках</u> (4.4.3), бордюроному камінні, торцевих частинах штучних споруд, нижньому краї шляхопроводів, дорожньому огороженні тощо для інформування <u>учасників дорожнього руху</u> (4.2.6) щодо умов руху, певних обмежень чи <u>небезпеки для руху</u> (4.1.12). <i>Примітка.</i> Розрізняють горизонтальну (нанесену на горизонтальній площині) й вертикальну (нанесену на вертикальній площині) розмітку</p>	<p>en ru</p>	<p>road marking дорожная разметка</p>
<p>4.4.11 залізничний переїзд Місце перехрещення <u>дороги</u> (4.4.2) з залізничними коліями на одному рівні (ПДР)</p>	<p>en ru</p>	<p>railway crossing железнодорожный переезд</p>
<p>4.4.12 коефіцієнт поздовжнього зчеплення Відношення максимального дотичного зусилля, що діє вздовж дороги на площі контакту заблокованого колеса з дорожнім покритвом, до нормальної реакції в площині контакту колеса з покритвом (ДСТУ Б А.1.1-100)</p>	<p>en ru</p>	<p>longitudinal coefficient of adhesion коэффициент продольного сцепления</p>
<p>4.4.13 межа поперечного динамічного габариту Проекція на дорожню поверхню крайніх (випнутих) точок траєкторії переміщення <u>транспортного засобу</u> (4.3.10) в разі зміни напрямку руху</p>	<p>en ru</p>	<p>lateral dynamic dimension limit граница динамичного поперечного габарита</p>
<p>4.4.14 об'єкти дорожнього обслуговування Спеціально облаштовані місця для зупинки маршрутних <u>транспортних засобів</u> (4.3.10), майданчики для <u>стояння</u> (4.1.17) <u>транспортних засобів</u> (4.3.10), майданчики для відпочинку, оглядові майданчики, автозаправчі станції, пункти технічного обслуговування,</p>	<p>en ru</p>	<p>roadside service объекты дорожного сервиса</p>

мотелі, пункти вживання їжі та питної води, автопавільйони, убиральні, урни й контейнери для сміття

4.4.15 перехрестя

Місце перехрещення, прилягання або розгалуження доріг (4.4.2) на одному рівні, межею якого є уявні лінії між початком заокруглених країв проїзної частини кожної з доріг (4.4.2).

Примітка. Не вважають перехрестям місце прилягання до дороги (4.4.2) виїзду з прилеглої території (ПДР)

en crossroad
 ru перекресток

4.4.16 пішохідна доріжка

Доріжка з покритвом, призначена для руху пішоходів (4.2.6), яку влаштовано вздовж автомобільних доріг, вулиць (4.4.2) населених пунктів поза межами проїзної частини й позначено відповідним дорожнім знаком

en pedestrian precinct
 ru пешеходная дорожка

4.4.17 пішохідний перехід

Ділянка проїзної частини або інженерна споруда, призначена для руху пішоходів (4.2.6) через дорогу (4.4.2) (ПДР)

en pedestrian crossing
 ru пешеходный переход

4.4.18 роздільча смуга руху

Конструктивно виокремлений складник дороги (4.4.2), що розділяє проїзні частини з зустрічним рухом (центральна роздільча смуга), а також проїзну частину від бічних доріг, спеціальних смуг руху на транспортних розв'язках (бічна роздільча смуга), і не призначений для руху транспортних засобів (4.3.10) і пішоходів (4.2.6) (ДСТУ Б А.1.1-100)

en dividing strip
 ru разделительная полоса движения

4.4.19 слизька дорога

Ділянка автомобільної дороги (4.4.2), на якій коефіцієнт поздовжнього зчеплення (4.4.12) автомобільних шин з дорожнім покритвом у вологому стані нижчий за нормативний (ДСТУ Б А.1.1-100)

en slippery road
 ru скользкая дорога

4.4.20 смуга руху

Поздовжня смуга на проїзній частині завширшки щонайменше 2,75 м, що позначена або не позначена дорожньою розміткою (4.4.10) і призначена для руху нерейкових транспортних засобів (4.3.10) (ДСТУ Б А.1.1-100, ПДР)

en driving lane
 ru полоса движения

<p>4.4.21 смуга руху для аварійного зупинення Спеціально підготована й позначена відповідним дорожнім знаком смуга для аварійного зупинення <u>транспортних засобів</u> (4.3.10) у разі відмови гальмівної системи під час руху на узвозах у гірській чи горбкуватій місцевості</p>	<p>en escape lane ru полоса движения для аварийной остановки</p>
<p>4.4.22 тротуар; хідник Складник <u>вулиці</u> (4.4.2), призначений для руху <u>пішоходів</u> (4.2.6), який прилягає до проїзної частини або відокремлений від неї газоном</p>	<p>en pavement ru тротуар</p>
<p>4.4.23 узбіччя Виокремлений конструктивно або суцільною лінією <u>дорожньої розмітки</u> (4.4.10) складник <u>автомобільної дороги</u> (4.4.2), що прилягає до зовнішнього краю проїзної частини та призначений для вимушеного <u>зупинення транспортних засобів</u> (4.3.10).</p>	<p>en roadside ru обочина</p>
<p>4.5 Управління безпекою дорожнього руху</p>	
<p>4.5.1 аварійність Сукупність <u>дорожньо-транспортних пригод</u> (4.5.6), що здійснили <u>учасники дорожнього руху</u> (4.2.8)</p>	<p>en accident rate ru аварийность</p>
<p>4.5.2 аналізування аварійності Виявлення повторів чи закономірностей виникнення <u>дорожньо-транспортних пригод</u> (4.5.6) й обставин, що спричинили їхнє виникнення</p>	<p>en analysis of the accident rate ru анализ аварийности</p>
<p>4.5.3 аналізування дорожньо-транспортної пригоди Досліджування на основі спеціальних знань для визначення обставин <u>дорожньо-транспортної пригоди</u> (4.5.6) й умов, що спричинили її виникнення</p>	<p>en analysis of road traffic incident ru анализ дорожно-транспортного происшествия</p>
<p>4.5.4 аудит безпеки дорожнього руху Перевіряння незалежними експертами вбезпечення <u>дорожнього руху</u> (4.1.7) під час проектування, будівництва й експлуатування <u>автомобільних доріг</u> (4.4.2) для виявлення можливих ризиків виникнення <u>дорожньо-транспортних пригод</u> (4.5.6) із розробленням пропозицій щодо підвищення безпеки всіх категорій <u>учасників дорожнього руху</u> (4.2.6)</p>	<p>en road safety audit ru аудит безопасности дорожного движения</p>

<p>4.5.5 дорожньо-транспортна аварія Зіткнення або інша подія на <u>дорозі</u> (4.4.2), яка призвела до смерті, будь-якого тілесного ушкодження або матеріальних збитків (ДСТУ ISO 39001)</p>	<p>en ru</p>	<p>road traffic crash дорожно-транспортная авария</p>
<p>4.5.6 дорожньо-транспортна пригода Подія, що сталася внаслідок пошкодження складника дорожньо-транспортної системи або її зовнішніх супутніх чинників. Примітка 1. Пригодами є <u>дорожньо-транспортні аварії</u> (4.5.5) та інші менш значимі події. Примітка 2. Прикладом складника, пошкодження якого можуть спричинити дорожньо-транспортні пригоди, можуть бути <u>учасники дорожнього руху</u> (4.2.6), <u>транспортні засоби</u> (4.3.10), <u>дороги</u> (4.4.2), а прикладом непередбачуваних зовнішніх супутніх чинників може бути удар блискавки або тварини (ДСТУ ISO 39001)</p>	<p>en ru</p>	<p>road traffic incident дорожно-транспортное происшествие</p>
<p>4.5.7 дорожньо-транспортний травматизм Сукупність травм, що призвели до заподіяння шкоди здоров'ю або смерті <u>учасника(ів) дорожнього руху</u> (4.1.7) внаслідок <u>дорожньо-транспортної пригоди</u> (4.5.6)</p>	<p>en ru</p>	<p>road traffic traumatism дорожно-транспортный травматизм</p>
<p>4.5.8 загиблій (під час дорожньо-транспортної пригоди) Особа, яка загинула на місці <u>дорожньо-транспортної пригоди</u> (4.5.6) чи померла протягом 30 календарних днів унаслідок травм, отриманих під час <u>дорожньо-транспортної пригоди</u> (4.5.6)</p>	<p>en ru</p>	<p>road traffic death погибший при дорожно-транспортном происшествии</p>
<p>4.5.9 організування дорожнього руху Сукупність заходів, спрямованих на вбезпечування та комфортність умов <u>дорожнього руху</u> (4.1.7)</p>	<p>en ru</p>	<p>organization of traffic организация дорожного движения</p>
<p>4.5.10 [поранений] [травмований] (під час дорожньо-транспортної пригоди) Особа, яка отримала травму(-и) під час <u>дорожньо-транспортної пригоди</u> (4.5.6) та потребує медичної допомоги в медичному закладі</p>	<p>en ru</p>	<p>road traffic injured раненый при дорожно-транспортном происшествии</p>
<p>4.5.11 регулювальник Працівник поліції в однострої підвищеної видимості зі світлоповертальними складниками, який регулює <u>дорожній рух</u> (4.1.7) жезлом і свистком. Примітка 1. До регулювальника прирівнюють працівника військової інспекції безпеки дорожнього руху, дорожньо-експлуатаційної служби, чергового на залізничному переїзді, поромній переправі, які мають відповідну посвідку й нарукавну пов'язку, жезл, диск із червоним сигналом чи світловідбивачем, червоний ліхтар або прапорці і регулюють в однострої.</p>	<p>en ru</p>	<p>traffic-controller регулировщик</p>

Примітка 2. Сигнали регулювальника мають перевагу над сигналами світлофорів і вимогами дорожніх знаків пріоритету та є обов'язковими для виконання (ПДР)

4.5.12 система управління безпекою дорожнього руху

Уструктурована й задокументована система взаємопов'язаних і таких, що взаємодіють, складників, автомобільного перевізника, суб'єкта господарювання, який утримує транспортні засоби (4.3.10), щодо управління безпекою дорожнього руху (4.1.2) з метою встановити політику, мету й відповідні процеси досягання цієї мети

en road traffic safety management system
 ru система управления безопасностью дорожного движения

4.5.13 технічні засоби організування дорожнього руху

Спеціальні технічні засоби, призначені для організування та регулювання дорожнього руху (4.1.7) (дорожні знаки, інформаційні табло, дорожня розмітка (4.4.10), сигнальні стовпчики, транспортні й пішохідні загороди різних типів, світлофорне устаткування тощо).

en technical equipment
 ru техническое средство организации дорожного движения

ДОДАТОК А (довідковий)

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ

А	видимість у напрямку руху 4.1.3
аварійність 4.5.1	виконавець робіт на дорозі 4.2.1
аварія дорожньо-транспортна 4.5.5	випередження 4.3.3
аналізування аварійності 4.5.2	випереджати 4.3.3
аналізування дорожньо-транспортної пригоди 4.5.3	водій 4.2.2
аудит безпеки дорожнього руху 4.5.4	вулиця 4.4.2
Б	Г
безпека дорожнього руху 4.1.2	габарит динамічний 4.3.4
безпечність активна 4.1.1	габарит поперечний динамічний 4.4.8
безпечність пасивна 4.1.14	Д
В	дати дорогу 4.1.5
віха дорожня 4.4.7	дистанція безпечна 4.3.1
видимість перешкоди 4.1.4	ділянка автомобільної дороги аварійно-небезпечна 4.4.1

ділянка концентрації дорожньо-транспортних пригод 4.4.9

доріжка вело-пішохідна 4.4.4

доріжка велосипедна 4.4.3

доріжка пішохідна 4.4.16

дорога 4.4.2

дорога автомобільна 4.4.2

дорога головна 4.4.6

дорога слизька 4.4.19

З

загиблій (під час дорожньо-транспортної пригоди) 4.5.8

засіб транспортний 4.3.10

засліпленість 4.1.10

засоби організування дорожнього руху технічні 4.5.13

зупинення 4.1.11

зупинятися 4.1.11

І

інтервал безпечний 4.3.2

К

коефіцієнт поздовжнього зчеплення 4.4.12

М

маса максимально дозволена повна 4.3.8

межа поперечного динамічного габариту 4.4.13

Н

небезпека для руху 4.1.12

О

обганяння 4.3.9

обганяти 4.3.9

об'єкти дорожнього обслуговування 4.4.14

обстановка дорожня 4.1.6

оглядовість (дороги) 4.1.13

організування дорожнього руху 4.5.9

П

пасажир 4.2.5

перевага (в русі) 4.1.15

переїзд залізничний 4.4.11

перехід пішохідний 4.4.17

перехрестя 4.4.15

перешкода (для руху) 4.1.16

період руху й відпочинку 4.1.19

пішохід 4.2.6

плівка водяна 4.4.5

погонич тварин 4.2.7

пора доби темна 4.1.18

поранений (під час дорожньо-транспортної пригоди) 4.5.10

потік транспорту 4.3.11

потік учасників дорожнього руху змішаний 4.3.6

пригода дорожньо-транспортна 4.5.6

Р

регулювальник 4.5.11

розмітка дорожня 4.4.10

рух дорожній 4.1.7

С

система управління безпекою дорожнього руху 4.5.12

ситуація дорожня 4.1.8

смуга руху 4.4.20

смуга руху для аварійного зупинення 4.4.21

смуга руху роздільча 4.4.18

стояння 4.1.17

стояти 4.1.17

Т	учасники дорожнього руху маломобільні 4.2.3
травматизм дорожньо-транспортний 4.5.7	учасники дорожнього руху незахищені 4.2.4
травмований (під час дорожньо-транспортної пригоди) 4.5.10	учасники дорожнього руху уразливі 4.2.4
тривалість руху й відпочинку 4.1.19	Х
тротуар 4.4.22	хідник 4.4.22
У	Ш
узбіччя 4.4.23	шлях гальмування 4.3.5
умови дорожні 4.1.9	шлях зупинення 4.3.7
учасник дорожнього руху 4.2.8	

ДОДАТОК Б
(довідковий)

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

A	dividing strip 4.4.18
accident blackspot 4.4.9	driver 4.2.2
accident cluster 4.4.1	driving and rest period 4.1.19
accident rate 4.5.1	driving lane 4.4.20
active safety 4.1.1	driving situation 4.1.8
advance 4.3.3	drover 4.2.7
advantage 4.1.15	dynamic dimensions 4.3.4
analysis of the accident rate 4.5.2	E
analysis of road traffic incident 4.5.3	escape lane 4.4.21
B	executor of works on road 4.2.1
barrier for traffic 4.1.16	G
braking distance 4.3.5	give way 4.1.5
C	L
crossroad 4.4.15	landmark 4.4.7
cycle path 4.4.3	lateral dynamic dimension 4.4.8
D	lateral dynamic dimension limit 4.4.13
dark 4.1.18	longitudinal coefficient of adhesion 4.4.12
dazzle 4.1.10	

	M	
main road 4.4.6		road traffic death 4.5.8
mass total maximum authorized 4.3.8		road traffic safety 4.1.2
mixed flow of traffic 4.3.6		road traffic safety management system 4.5.12
motor road 4.4.2		road traffic traumatism 4.5.7
	O	road user 4.2.8
organization of traffic 4.5.9		road users with limited mobility 4.2.3
overtaking 4.3.9		
	P	S
parking 4.1.17		safe distance 4.3.1
passenger 4.2.5		safe interval 4.3.2
passive safety 4.1.14		shared pedestrian cycle route 4.4.4
pavement 4.4.22		slippery road 4.4.19
pedestrian 4.2.6		stop 4.1.11
pedestrian crossing 4.4.17		stopping distance 4.3.7
pedestrian precinct 4.4.16		
	R	T
railway crossing 4.4.11		technical equipment 4.5.13
road conditions 4.1.9		traffic-controller 4.5.11
road safety audit 4.5.4		traffic flow 4.3.11
roadside 4.4.23		traffic hazard 4.1.12
roadside service 4.4.14		traffic situation 4.1.6
road marking 4.4.10		
road traffic 4.1.7		V
road traffic crash 4.5.5		vehicle 4.3.10
road traffic injured 4.5.10		visibility 4.1.13
road traffic incident 4.5.6		visibility in traffic direction 4.1.3
		visibility of an obstacle 4.1.4
		vulnerable road users 4.2.4
		W
		water film 4.4.5

ДОДАТОК В
(довідковий)

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК РОСІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

А	дорожка велосипедная 4.4.3
аварийность 4.5.1	дорожка пешеходная 4.4.16
авария дорожно-транспортная 4.5.5	И
анализ аварийности 4.5.2	интервал безопасный 4.3.2
анализ дорожно-транспортного происшествия 4.5.3	исполнитель работ на дороге 4.2.1
аудит безопасности дорожного движения 4.5.4	К
Б	коэффициент продольного сцепления 4.4.12
безопасность активная 4.1.1	М
безопасность дорожного движения 4.1.2	масса максимально допустимая полная 4.3.8
безопасность пассивная 4.1.14	О
В	обгон 4.3.9
веха дорожная 4.4.7	обзорность 4.1.13
видимость в направлении движения 4.1.3	обочина 4.4.23
видимость препятствия 4.1.4	обстановка дорожная 4.1.6
водитель 4.2.2	объекты дорожного сервиса 4.4.14
время движения и отдыха 4.1.19	опасность для движения 4.1.12
время суток темное 4.1.18	опережение 4.3.3
Г	организация дорожного движения 4.5.9
габарит динамический 4.3.4	ослепление 4.1.10
габарит поперечный динамичный 4.4.8	остановка 4.1.11
граница динамичного поперечного габарита 4.4.13	П
Д	пассажир 4.2.5
движение дорожное 4.1.7	переезд железнодорожный 4.4.11
дистанция безопасная 4.3.1	перекресток 4.4.15
дорога автомобильная 4.4.2	переход пешеходный 4.4.17
дорога главная 4.4.6	пешеход 4.2.6
дорога скользкая 4.4.19	пленка водяная 4.4.5
дорожка вело-пешеходная 4.4.4	погибший при дорожно-транспортном происшествии 4.5.8
	погонщик животных 4.2.7

ДСТУ 2935:2018

полоса движения 4.4.20	средство организации дорожного движения техническое 4.5.13
полоса движения для аварийной остановки 4.4.21	средство транспортное 4.3.10
полоса движения разделительная 4.4.18	стоянка 4.1.17
поток транспортный 4.3.11	Т
поток участников дорожного движения смешанный 4.3.6	травматизм дорожно-транспортный 4.5.7
преимущество 4.1.15	тротуар 4.4.22
препятствие для движения 4.1.16	у
происшествие дорожно-транспортное 4.5.6	условия дорожные 4.1.9
путь остановочный 4.3.7	уступить дорогу 4.1.5
путь тормозной 4.3.5	участник дорожного движения 4.2.8
Р	участники дорожного движения маломобильные 4.2.3
разметка дорожная 4.4.10	участники дорожного движения незащищенные 4.2.4
раненый при дорожно-транспортном происшествии 4.5.10	участок автомобильной дороги аварийно- опасный 4.4.1
регулировщик 4.5.11	участок концентрации дорожно-транспортных происшествий 4.4.9
С	
система управления безопасностью дорожного движения 4.5.12	
ситуация дорожная 4.1.8	

ДОДАТОК Г
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 «Про Правила дорожнього руху»
- 2 Російсько-українсько-англійський тлумачний словник з охорони праці, технічного нагляду, безпеки дорожнього руху та пожежної безпеки. — Харків, 1998
- 3 А. Н. Нарбут, Ю. И. Егоров. Автомобили. Основные термины. Толковый словарь. — Москва: Астрель, АСТ 2002 (Автомобілі. Основні терміни. Тлумачний словник)
- 4 McLawhorn N. Mitigating Highway Visibility Problems//National Highway Visibility Conference. May 18—19, 2004 (Вирішення проблем щодо погіршення оглядовості на автомобільних дорогах// Національна конференція стосовно погіршення оглядовості на автомобільних дорогах)
- 5 ISO 1176:1990 Road vehicles — Masses — Vocabulary and codes (Транспорт дорожній. Маси. Словник і коди).

Код згідно з ДК 004: 01.040.03; 03.220.20

Ключові слова: безпека дорожнього руху, дорога, дорожній рух, управління безпекою дорожнього руху, транспортний засіб, учасники дорожнього руху.

Редактор **Н. Кунцевська**
Верстальник **Л. Мялківська**

Підписано до друку 16.04.2019. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 2,79. Зам. 601. Ціна договірна.

Виконавець
Державне підприємство «Український науково-дослідний
і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»)
вул. Святошинська, 2, м. Київ, 03115

Свідоцтво про внесення видавця видавничої продукції до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 14.01.2006 серія ДК № 1647